

LŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hozva:

Egész évre	24-
Fél évre	12-
Negyed évre	6-
Egy hóra	2-
Egyes szám	3 all

Ezerkezletesség:

Deák Ferencz-u. 19.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Dortán küldve:

Egész évre	30-
Fél évre	15-
Negyed évre	7-50
Egy hóra	2-50
Tábori posta	3-10
Egyes szám	3 all

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 19.

Háborus célok revíziója

Ide s tova benne vagyunk a nyárban s az a veszély magunkat észre, hogy a tavaszra írt általános antant-offenzíva terve ismét kúta esett. A középponti hatalmak ostromlottán csak a nyugati fronton állja és pedig megengedhetetlenül, ellenségeink dühös rohamait, a háború harterében azonban inkább csak az ágyuk csapajoznak egymással. Mi ez, ha nem óriási mértékben levő ellenségeink kimerülésének egyik jele? Nem mondjuk ezzel azt, hogy a háború nagy csatáinak sorozata végleg lezárhat tekinthető. A kétszerkettő négy bizonyosságával számíthatunk arra, hogy ellenségeink erőfeszítéseinek ideje el fog még érkezni. A mostani szélesödő azonban frappáns bizonyossága annak, hogy az antant-erőkifejtésének új stációjához érkezett el, ebből a tényből látni lehet vonódnak le a konzekvenciák. Érzik ezt ellenségeink is s ennek tulajdoníthatjuk, hogy az antant-berkekben megjelennek a háború revíziójának első fecskéi.

Milyen hangosak voltak még nem is olyan régen! Milyen hangosan és brüszköl utasították a kezéjüket, milyen fennhéjázó göggel beszéltek le ismét képtelen tervüket Európa térképének újjalakításáról.

Mintha változott volna a helyzet. Egymástól az antant-őrvárosokból szétröppent hírek, amelyek már egészen más tenorban formulázták ellenségeink hadicéljait. Amerika beavatkozása a háborúba az ürügy arra, hogy revízió a háború egyik háborus céljaikat. Wilson személyét az előtérbe, mint aki védelmezni kívánja a győztes államok világmérfordító terveit s a győztes államok, most már az ő szemükben is elismertnek elismert háborus céljaiknak átadását proponálja.

Es esodálatsképpen most már nem az a felutásítás visszhangja felel Wilson indítványára. Már készül is az új szózat, amelynek kulcsfontosságosabb pontja az, hogy az antant feladja Németország megsemmisítésének képtelen céljával. Nem ismerjük még az antant békeajánlatainak új kiadását, nem tudjuk milyen szavakkal szólnak benne Magyarországnak, amely erősebbnek és szétörhetetlenebbnek nem számít, mint a mostani világmérfordításban. Azonban tisztában van minden magyar ember, hogy a békefeltételek csak Magyarország teljes megadásának elvi alapján válhatnak konkrét céllá s a hadicélok revízióját addig kell követelni ellenségeinknek, amíg a mi egyetlen célunk, egyetlen békefeltételünk, határozatlansága imponáló határozottsággal ki nem borodik belőle. És hála istennek, érezzük magunkat olyan erőseknek, hogy azt a célt ellenségeinkkel el tudjuk ismertetni.

Tengeri csata Dünkirchen bombázása után.

Elsüllyesztett francia torpedó. — Véresen visszavert francia támadások a Scarpenál és a Chemin des Dames gerincen.

Budapest, április 26.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Keleti harter: Az orosz

tüzérség több helyen kihívta ágyúink megtorló tüzelését, egyébként különös harcra esemény nem volt.

Olasz és délkeleti harter: A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Berlin, április 26. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harter: Rupprecht trónörökös hadesportja: Az ellenség Arrasnál tegnap már csak részleges támadásokra tudott összedelőködni. A Scarpetól délre támadó hullámok háromszor intéztek rohamot vonalaink ellen, mind a háromszor visszaverték. A tüzérségi tűz egyes szakaszokban meglehetősen erős volt. Gavrelle mellett állásunk a falu keleti szegélyén van.

A német trónörökös hadesportja: A helyzet általában változatlan. A tüzérség csak egyes harcmezőkre szorított. A Hurtebismajornál és attól keletre előretöréseinkkel, melyek alkalmával 3 tisztet és több mint 160 franciát elfogtunk, megjavítottuk állásainkat. A Chemin des Dames gerincen este az ellenség a tüzelés heves fokozása után Brayetól kétoldalt 3 kilométer szélességben támadott, véresen visszavertük. A Champagneban csak kézigranát-harcok voltak.

Albert württembergi herceg hadesportja: Különös esemény nem volt. Az ellenség tegnap hat repülőgépet vesztett, ezek közül Schaefer hadnagy kettőt lőtt le, 22-ik és 23-ik ellenfelét.

Keleti harter: Rigától délre, Jakobstadtnál, Smorgonnál, Lucktól nyugatra, Zlocowtól keletre, a Zlota-Lipánál, a Putna és a Szereth mentén az oroszok tüzelő tevékenysége és megfelelően a mi megtorló tüzelésünk fokozódott.

Macedón-arcvonal: Április 24-én a Doiran-tónál vívott harcban ejtett foglyok vallomásaiból kitűnik, hogy ott az angolok kékny arcvonalon nagy erővel messzemenő célokért intéztek támadást. A derék bolgár gyalogság szép sikert ért el, valamennyi állását megtartotta és a német és bolgár géppuskákkal és ütegekkel együttműködve, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozott.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Berlin, április 26.

Hivatalosan jelentik: A tengerészeti hadtesthez tartozó torpedónaszadok Assmann kapitány-hadnagy parancsnoksága alatt a 24. és 25-re virradó éjszaka 3000 méter távolságból megtámadták Dünkirchen várát és kikötőjét. Összesen 350 robbantó gránátot lőttek ki a kikötőre és a telepekre, amelyeket világító lövedékekkel világítottak meg. Az ellenség partiütegeinek tüzelése eredménytelen maradt. A lövés után a tengeri úton végig kutattunk ellenséges őrhajók után, eközben rövid ütközet fejlődött ki két franciának látszó torpedónaszáddal, melyek közül az egyiket torpedótalálattal elsüllyesztettük. Nyomban azután egy másik előrsi járművet elsüllyesztett tüzérségünk. Az elsüllyesztett ellenséges hajók életbenmaradottainak megmentéséről le kellett mondunk, mivel a part felől heves agytüzelést kezdtek ellenünk. Valamennyi naszádunk sértetlenül és veszteségek nélkül tért vissza.

Tengerészeti vezérkar főnöke.

Berlin, apr. 26.

A Wolff-ügynökség jelenti este: A harci frontokról nincs különösebb jelenteni való.

A német hadihivatal felhívása a majusi s trajk ellen.

Berlin, április 26.

A Wolff-ügynökség jelenti, hogy a hadihivatal főnöke a következő felhívást bocsátotta ki:

A hadfelszerelési munkásokhoz! A nyugati fronton Arras mellett, a Champagneban tábori szörke tiszvált világtörténelem legnagyobb és leverezebb csatáját vívják. Had eregünknek fegyverre és municióra van szüksége. Nem olvastátok Hindenburg levelet? Vezekelhetetlen bünt vállal magára az, aki a hazában pihen, ahelyett, hogy dolgozzék. A ti vetketek miatt kell véreznünk tábori szörkeinknek. Ki mer szel dacolni Hindenburg felhívásával? Hoppell r, aki s trajkol, amíg hadseregeink az ellenségek szemébe állanak.

Ezennel elrendelem, hogy az összes hadfelszerelési üzemekben a hazafias ereszű munkások, lelkes férfiak és nők felvágosítsák tarsaikat, hogy mit követel mindny juktól az idők kényszere s a haza jövője: munkát és munkát a háború szerencsés befejezéséig. Ezek a lelkes munkások járjanak el kiméletlenül mindazok ellen

a hiénák ellen, akik uszitanak és izgatnak, hogy a hadsereg ne kapjon fegyvert és municiót.

Olvassátok mindnyájan Hindenburg levelét! Megtudjátok majd belőle, hogy hol bujkálnak leggnószabb ellenségeink. Nem künn nál az Aisne mellett és nem a Champagneban. Ezekkel tábori szürke fiatok és testvéreitek végezni fognak s nem odaát Londonban, ezekkel kék kabátosaink a tengeraltattjárókon alaposan fognak leszámolni. Legádázabb ellenségeink közöttünk, körünkben rejtőztek. Ezek a kishitűek és akik még rosszabbak: a **sztrájkra uszítók.** Ezeket kell megbélyegeznünk az egész nép előtt, a haza és a hadsereg árulóit. Csak pulya ember hallgat szavakra. Olvassátok el a birodalom törvénykönyvében, hogy mit mond a 83. §. a hazaárulásról. **Ki az a merész, aki nem dolgozik, ha Hindenburg ezt parancsolja?**

Hindenburg levele s ez a felhívás az összes hadfelszerelési üzemekben oly módon ragasztandó ki, hogy mindenki folytonosan maga előtt lássa a kishitűség leküzdésére és a német haza iránt való kötelezettségek teljesítésére. **Nem vagyunk messze a céltől. A nép létéről van szó! Jó szerencsét a munkához!**

Véres utcai tüntetések Stockholmban.

Kopenhága, április 26.

A „Dagens Niether“ jelenti: **Stockholmban ma este a tüntető tömeg és a rendőrség között véres összeütközés volt.** — A szocialista népház előtt nagy tömeg gyűlt össze, mely azt hitte, hogy tüntetés lesz a drágaság miatt. Ezután a tömegek zárt sorokban a városba vonultak. A rendőrség eleinte türelmes volt a tüntetőkkel szemben, később azonban, **mikor a tömeg a rendőrökre köveket dobott, feltűzött szuronnal a tömeg ellen mentek. Több embert súlyosan megsebesítettek,** végül újabb rendőrcsapatok a rendet helyreállították.

Elsülyesztett angol gőzös.

London, április 26.

Angol lapok jeienteése szerint a „Hongolt“ nevű 13.629 tonnás amerikai gőzös kapitánya azt jelentette, hogy hajóját egy német tengeraltattjáró ágyulóvésszel elsülyesztette.

A német kancellár a sztrájkra bujtogatókról.

Berlin, április 26.

A Wolff-ügynökség jelenti: A birodalmi kancellár a szövetséges államok kormányaihoz köriratot küldött, melyben utal arra, hogy a harc győzelmes befejezéséhez a hadsereg és flotta részére való felszerelési anyagok megszerzése szükség. s. Elsősorban ehhez az szükséges, hogy az ipari üzemek állandó munkában legyenek. Ha valahol a munka csak rövid időre is szünetel, úgy csapataink harc képessége kétségessé válik. A fölvilágosult németek ennek tudatában vannak, mégis egyesek, kik ezáltal az ellenséget kívánják szolgálni, egyes üzemekben szóval, irásban, röpiratokkal a munkásokat munkabeszüntetésre igyekeztek rávenni, másokat a munkábaállástól visszatarították. A jövőben az ilyen törekvések a munkások felvilágosultságán meg fognak hiúsulni, de tudja meg a német munkásság, hogy a jogokon és törvényen örökös állami hatóságok fel fognak lépni minden gonosz megsértés ellen. A büntető törvényeket hazaárulóknak mondják, akik szent harcunkban vitéz katonáinkat becsületesen hűtlen módon árul meztámadták. Az ilyen teljes szigorúságával fognak

tatni. Egynek érzem magam szövetségeseinkkel abban, hogy a folytonos munkát ellenséges üzemekkel szemben megvédjük.

Angol hydroplánok támadása német torpedórombolók ellen

London, április 26.

Az admirális jelenti: Három vízi repülőgép 23-án délután a belga partoktól 5 mértföldnyire megtámadtak 5 német torpedórombolót. — Az egyiket eltalálták, azt hiszik — elsülyedt. Este csak 4 torpedórombolót láttak visszatérni Zeebrügge felé.

A Wolff-ügynökség megjegyzése: 23-án délután 5 órakor 5 ellenséges harc repülőgép **teljesen sikertelenül támadta meg a flandriai tengerpart előtt gyakorlatozó szállító járműveinket.** Targyi kár, sem embervesztés nem történt. Az ellenséges repülőket a mi repülőink nyomban elűzték.

A görög király fogadta az angol követet.

Lugano, apr. 26.

A Stefani-ügynökség jelenti: Konstantin görög király **december óta tegnap fogadta először az angol követet.** A király — ugylászik — Zaimiszt új kabinet megalakításával bizta meg.

Czernin tanácskozása a monarchia ipari, pénzügyi és gazdasági köreivel.

Bécs, április 26.

A „Neue Freie Presse“ közli: Czernin külügyminiszter tegnap tanácskozást folytatott Ausztria-Magyarország ipari, pénzügyi és gazdasági köreivel.

Az oroszok menekülnek Pétervárról.

London, április 26.

A „Daily Express“ jelenti Pétervárról: A németek tengeri és szárazföldi támadásától való rettegés miatt sokan elhagyják Pétervárt. A Moszkva felé induló vonatok zsúfolva vannak utasokkal.

A washingtoni kínai követ Kína beavatkozását sürgeti.

Rotterdam, április 26.

A „Rotterdamsche Courant“ tientsini táviratot közöl, amely szerint a kínai kormány washingtoni követétől táviratot kapott, amelyben a követ sürgeti Kína részvételét a háboruban.

Forrongás a svéd hadseregben.

Stockholm, április 26.

A svéd hadseregben forrongás észlelhető a rossz élelmezés miatt. A testőrezred katonái egy szociáldemokrata gyűlésre vonultak fel és ezredesük visszatérésre szólította fel őket. A katonák csak vonakodás után engedelmessétek. Más ezredek katonasága zárt sorokban tüntetett a néppel együtt.

Helvenőtezer szurony a sztrájkoló orosz munkások ellen.

Stockholm, április 26.

A „Novoje Vremja“ kijelenti, hogy a Carskojeszelóban sztrájkoló munkásság gyűlésén a katonák felolvasták a koronatanács határozatát, **mely azzal fenyegeti a sztrájkolókat, hogy hetvenőtezer szurony kényszerítené őket, ha nem akarnának ismét munkába állni.** A lap szerint, erre a munkások munkába álltak.

A semleges hajók kifuthatnak az angol kikötőkből.

Berlin, apr. 26.

A Wolff-ügynökség illetékes helyről arról értesül, hogy a német kormány értesítette a semleges államokat, hogy **akik a tengeri zárlat folytán hajóikat angol kikötőkből nem tudták elvinni, azok május eisején kifuthatnak.** A német kormány biztosítja utjukat az elzárt tengeren, ha bizonyos jelzéssel bizonyos uton haladnak. — Ennek célja az, hogy a hajók a semlegeseket elemizszerrel láthassák el.

Az antant új békefeltételeket állít fel.

Wilson a háborus célok mérsékléséért.

Lugano, apr. 26.

A „Corriere della Sera“ jelenti Londonból: Wilson elnök Balfourral való tárgyalásai során azt kívánja, hogy az antant mérsékelje hadicéljait. Wilson rámutatott Amerika népének magatartására, amely nem helyesli az antantnak azt a hadicélját, hogy Németországot megsemmisítsék.

Stockholm, április 26.

Az antant képe egészen megváltozott. cári önkényuralom alatt nyugó Oroszország eltűnt. Helyette új Oroszország lépett az antant államok közé. Amerika két legnagyobb köztársasága is az antanthoz szegődött, tehát jogja lehet állítani, hogy a hadviselő államok egy szövetséges csoportja teljesen átalakult, amaga után vonja, hogy az új antant háború céljainak és a béke feltételeinek is megfelelő kell módosulniok. Ily körülmények között az antant szövetséges kormányai indítatva érz magukat, hogy **tulságosan messzemen és elérhetetlen háborus céljaik újból fontolóra vegyék és józan mérlegeléssel újból szövegezzék.**

Szavahihető forrás szerint a francia angol küldöttek elsősorban azért utaztak Washingtonba és a francia küldöttek, élükön Thomasszal, azért mentek Pétervárra, mert összetételében megváltozott antant kormány egymás között új megállapodást akarnak létesíteni és annak megfelelőleg a decemberi békeajánlatra adott válasz helyett **új szövegezés szótart fognak kibocsátani a néphez.**

Az antant ezen új szövege Kerenski Wilson szellemében kétségtelenül szerény igényeket fog támasztani. Ennek az új szövegezésnek feltételeitől függ, hogy a béke lehetőség kézzelfoghatóbbá válik-e, mint eddig volt. Az az egy bizonyos, hogy Czernin békeajánlata, amely méltó válasz az orosz katonai és munkástanács felhívására és az ideiglenes kormány nyilatkozatára, ugyszintén a német szociáldemokrácia határozatára, amelyhez legközelebb várható antant-jegyzék fog járulni feljogosít az optimizmusra és a stockholmi szocialista kongresszus munkáját lényegesen meg fogja könnyíteni.

Francia hivatalos jelentés Dünkirkhez bombázásáról.

Páris, apr. 26.

Az Avas-ügynökség jelenti: A tengermellő hivatal közli: Egy német rombolóraj a tenger felől 25-én egy óra hosszáig bombázta Dünkirkent. Parti ütegeink viszonzták a bombázást. Francia és angol űrhajók harcba szálltak az ellenséggel, mely nagy sietséggel Ostendé visszavonult. A rövid harcban egy romboló elsülyedt. Az ellenség vesztesége ismeretlen.

Wolff-jelentés a Scarpe menti nagy harcokról.

Berlin, április 26.

A Wolff-ügynökség jelenti: Az angolok kétségbeesett erőfeszítést tettek, hogy a csatát javukra fordítsák. Leghevesebb tömegtámadásuk is véresen összeomlott. 24-én angol veszteségek megkétszereződtek. — rohamoszlopok ágyúink megsemmisítő tüze szétmorzsolódtak. **Az arvas-cambrai irányban valóságos hullatorlaszok vannak.** harcok központja Gavrelles falu volt. A romjait gránáttűzben tartjuk. Ettől délre egész front kezünkben van. Roeux pályaudvar elfoglalásával számos foglyot és gépfegyverszákmányoltunk. A délután folyamán pusztító tüzelés után csapataink ismét behatoltak Gavrelles faluba. A Scarpetól délre öt kilométer vonalon délután ismét támadtak, de támadásuk véresen összeomlott tüzelésünkben. Gavrelles mel még reggel is folyt az elkeseredett harc. A Scarpetól délre pedig reggel négy óra körül újra kiújult a harc.

A német buvárhajók újabb sikerei.

10 gőzöst és 6 vitorlást súlyosztettek el.
Berlín, április 26.

A Földközi-tengeren **újabban 10 gőzöst és 6 vitorlást, kereken 55.000 tonnatartalommal súlyosztottunk el.** Biztük április 5-én a Citi of Paris 9289 tonnás angol gőzöst, 10-én a Dalton 3486 tonnás felfegyverzett angol gőzöst és a Porton di Rode 280 tonnás olasz gőzöst, 11-én a Maritos 200 tonnás görög gőzöst, 12-én a Kildale 330 tonnás felfegyverzett angol gőzöst, 15-én a Mashora 8236 tonnás felfegyverzett angol gőzöst, 16-án egy angol csapatszallító gőzöst, mintegy 12.000 tonnatartalommal és a Dimodia 400 tonnás görög gőzöst, 17-én egy ismeretlen nevű 3500 tonás, teljesen megrakott gőzöst, a Rinaldo 4321 tonnás felfegyverzett angol gőzöst. Az elsúlyosztott vitorlások főként ént szállítottak olasz kikötőkbe.

Beérkezett pótlójelentések szerint április 3-án közölt buvárhajóharcok a Földközi-tengeren még a következő gőzösökre vonatkoznak: „Brit” 3129 tonnás felfegyverzett angol gőzös, „Kalliope” 3029 tonnás felfegyverzett angol gőzös, „Trafuse” 2642 tonnás felfegyverzett angol gőzös és a „Tremorte” 3675 tonnás felfegyverzett angol gőzös.

Tengerészeti vezérkar főnöke.

Anglia kedvezményes vámokat honosít meg.

Amsterdam, április 26.

Egy itteni lap jelentése szerint a „Times” parlamenti tudósítója azt írja, hogy Bonar Law igen fontos kijelentéseket fog tenni legközelebb az alsóházban. A kormány, hír szerint, bejelenti, hogy **kedvezményes vámokat honosít meg és gazdasági politikáját a párisi konferencia határozatára alapítja.** Közölni fogja egyúttal, hogy a birodalom hadügyi és tengerészeti bizottsága a megelőző nap a kérdést teljesen elintézte.

A franciák német támadást várnak offenzívájuk után.

Genf, apr. 26.

A „Berliner Tageblatt”-nak jelentik: Miután az angol és francia nagy offenzívához fűzött várakozások nem teljesedtek, a párisi lapok katonai szakértői azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy német részről mi lesz az offenzíva következménye és azt hiszik, hogy Hindenburg — mint kiváló stratégia — nagy tartalékokat összpontosít egy döntő csata céljaira.

A „Matin” és a „Petit Parisien” kifejezetten azt írja, hogy az offenzíva után német támadás várható, csak a támadás helyére nézve tér el a vélemény. Hasonló értelemben írnak a semleges lapok katonai szakértői is.

Jogosult-e a színházi adó?

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Az „Ujság” munkatársa felkereste Janovics Jenő dr. szinigazgatót, aki a következőképpen nyilatkozott a tervezett jegyadó kérdésében:

— Nem szívesen nyilatkozom a kérdésről, mert könnyen úgy tűnnek fel, mintha szavaimból magánérdek szólna. Éppen ezért nem mentem el a szakosztályok ülésére sem s nem fogok elmenni a törvényhatósági bizottság ülésére sem, holott, mint városatyának

jussom lenne résztvenni a vitában. De nem teszem, mert azok előtt, akik felületesen gondolkodnak, az érdekelt fél szereplésének látványos felszólalásom, ilyen látszattól pedig eltilt az izlésem. Holott a valóság az, hogy nem a szinigazgató érdeke, hogy a tervezetből ne váljon szabályrendelet, hanem a közönség érdeke. Másrészt pedig a kolozsvári színház 125 éves s egy pár évszázadot meg fog még élni, e hosszú időben egy-egy szinigazgató működése csak rövid epizód.

— E szerint igazgató ur egyáltalában nem érdeklődik a tervezet sorsa iránt?

— De igen. Ez kötelességem. Ebben a pillanatban a színház érdekét s a színházzal kapcsolatosan a közönség érdekét hivatalból is nekem kell képviselnem. Hivatalos uton tehát fel kell hívnom a figyelmet a veszedelmekre, melyeket e sok felületességgel és tájékozatlansággal készült tervezet magában rejt. Ha nem tenném, akkor elsősorban a kultuszminiszterium részéről érhetne kemény vád, mert hiszen a kultuszminiszterium már egy ízben — a színházi jegyadó-tervezet első tárgyalása alkalmával — igen energikusan fejtette ki álláspontját e kérdésben a városhoz intézett átiratában. S vád érhetne majdan az utódon részéről is.

— Ismeri igazgató ur a szabályrendelet tervezetét?

— Csak annyit ismerek belőle, amennyit a hírlapok közöltek, mondhatom, hogy a számadatok, amelyek ebben a tervezetben vannak, egészen naivak, engedje meg ezt a kifejezést használnom, hogy: mulatságosak. Csak egy számra hivatkozom: A tervezet készítője 20 százalékos jegyadót kontemplál s ennek az alapján 46.000 korona jövedelmet remél. Ez megfelelne a színház évi 230.000 koronás bruttó bevételének. Ezzel szemben a színháznak csak a személyzeti kiadása egy évben 470.000 korona, hol vannak még a horribilis dologi kiadások? Ugy gondolja a tervezet készítője, hogy mindezt 230.000 korona bruttó bevételből lehet fedezni? Ha megkérdeztek volna, készségesen megadtam volna minden felvilágosítást és akkor nem kerültek volna a tervezetbe ilyen abszolút tájékozatlanságra valló számítások.

— Nem tudja igazgató ur, hogy a színházi jegyadó-rendszert hol és milyen sikerrel vezették már be?

— Magyarország területén sehol, egyetlenegy városban sem hoztak még a színházi jegyadóra nézve szabályrendeletet. Budapest az elmúlt télen hosszú ideig tartó tanulmányozás után alkotott szabályrendeletet ugyan, de ezt a miniszterium nem hagyta jóvá. Hogy miért, azt nem tudom.

— Nem tartja különösnek igazgató ur, hogy Magyarország összes városaiban a város építette és tartja fenn a színházakat igen nagy áldozatokkal s mégsem igyekszik ez áldozatokat jegyadó alakjában a közönségtől visszaszerezni, ezzel szemben Kolozsvárt az állam tartja fenn a színházat az állam emelte az épületet, segíyezi a színházat, s mégis itt akarják legelőször behozni a színházi jegyadót?

— Engedje meg, hogy erről ne nyilatkozzam. Ugy emlékszem, hogy a kultuszminiszter fentemlitett leiratában kifejtette e tekintetben álláspontját.

— Nem tartja igazgató ur tulmagasnak a 20 százalékos jegyadót?

— Ugy tudom, hogy külföldön, ahol behoztak már ilyen vigalmi adót, a legmagasabb kulcs 10 százalék. Budapest székesfővárosa is ilyen alapon készítette tervezetét. A 20 százalék tehát a világon egyedül állana.

— A szakosztályok azt javasolják a közgyűlésnek, hogy az operaelőadásokat és klasszikus előadásokat vonják ki a jegyadó kötelezettsége alól. Ez tehát enyhítése a szabályrendelet visszatetsző voltának?

— Hát kérem, én nem azért adok operetteket és bohózatokat, mert azokban nagy passzióm telik, hanem azért, mert erre a kultuskormányval kötött szerződéseim imperative kötelez. Ha Kolozsvárnak volna még egy szín-

háza, ahol a könnyebb muzsa hajlékot találna, én lennék a legboldogabb, mert akkor csak az igazán magas irodalmi nivón álló művekkel kellene foglalkoznom. De így ez az egy színház kell hogy kielégítse a nehéz szellemi munkától elfaradt emberek könnyebb szórakozni vágyását is. Technikailag pedig a szabályrendelet ilyen módosítása kivihetetlen és végül hóméri kacagásba fullna. Mi történne például, ha a heti műsorban „Carmen” van kitűzve, a közönség arra váltotta meg adómentes jegyét, ám a primadonna beteges jelent s helyette a „Mágnas Miská”-t adják? A jegyek a színház szabályai szerint darabváltás esetén is érvényesek. Hogy szedi be minden egyes látogatótól a város az adót? Talán végigjárja a sorokat s perselybe gyűjti? Vagy viszont, ha operetteelőadás marad el s klasszikus dráma kerül színre helyette, a közönség, melytől jogtalanul szedtek adót, hogy kapja vissza pénzét? Vagy mi történik, ha egész heti műsor egy megbetegedés miatt megváltozik? Ez bizony előfordul. Vasárnap délelőtt már minden előadásra váltottak jegyeket s hétfőn végig az összes előadások változnak. Olyan kaosz és zűrzavar támad belőle, amiből alig fog kiigazodni az ellenőrzés. Hogy pedig a színházi választmány állapítsa meg, mely darabok adókötelesek s melyek nem azok, ahöz az szükséges, hogy a választmány permanenciában legyen. Mert bizony a színháznál néha percek alatt kell intézkedni egy-egy darabváltás, lemondás esetén, nincs idő a választmány határozatát kikérni.

— De kérem, igazgató ur, ön most emelte éppen a helyek árait, miért ne emelhetné a város is a jegyek árait a saját javára?

— Az a helyáremelés, ami most történt, átlag 8—9 százalék. Mert hiszen az olcsóbb jegyek nagy tömegének egyáltalában nem emelkedett az ára. Amikor ezt a javaslatomat előterjesztettem, a választmány egyik illusztris tagja kijelentette, hogy ez nem áll arányban a színház kiadásainak emelkedésével s ennél sokkal radikálisabb emelést kívánt. Én akkor kijelentettem, hogy a magasabb áremeléstől a színház lételét félttem. Már pedig én nagyon alaposan megfontoltam a dolgot s most a város a színház belső állapotainak ismerete nélkül egyszerre 20 százalékos adót akar a jegyekre kivetni, vagyis egy-egy páholyjegy ára után 3 koronát, egy földszinti üles után 80 fillert. Önre bízom annak a megítélését, vajon előmozdítja-e ez a színház látogatóságát?

— Ha a törvényhatósági bizottságban megszavazzák a szabályrendeletet, megfélebezi ezt igazgató ur?

— A kommunitás már ennél sokkal nehezebb és bonyolultabb kérdést is megoldott. Bizom benne s meg vagyok róla győződve, hogy ezt is bölcs megfontolásával úgy fogja megoldani, hogy nem lesz szükség felebbezésre.

— A mozik jegyadóját is kétszeresére emeli a tervezet. Ehez mit szól igazgató ur?

— Semmit. Ez nem művészi kérdés. Igazságosnak tartom a jegyadó felmérést. Erre van már precedens más városokban is. Sőt azt is okosnak s a város háztartására nézve rendkívül hasznosnak tartanám, ha más városok példáját követve, a város maga építené mozgófényképszínházakat.

Az urikányi csendőrlaktanya tolvajai.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Mikor a múlt év szeptember havában az oláhok Erdélybe betörték, a hunyadmegyei felső-urikányi járásában levő „Sigleulmic” nevű határ részben a határőrizettel megbízott csendőrőrs a tulerő elől, a kapott parancs értelmében, visszavonult. A csendőrök bevonultak a községbe, felszólították a község lakosságát a menekülésre s mivel az oláhok betörése meglepetés szerűleg jött, minden ingó-árukat az országba hagyták.

Hunyadmegye urikányi járása sokig az oláhok birtokában volt. A megszálló oláh csapatok szerettek volna az itt levő hatalmas

bányákat örök időkre megszerzni, ám minden megalapozásuk kudarcot vallott, mert az ország területéről ki kellett takarodniuk. Arra azonban gyors menekülésük dacára is volt idejük, hogy a bányák műszaki berendezéseit, mert hiszen magát a kimeríthetetlen telepeket nem bántázták, megrongálják. Az üldöző csapatok után a felszabadult községekbe először az elmenekült esendőrök tértek vissza, akik a visszamaradt oláh katonákat és az eldobált felszerelési tárgyakat szedték össze. Azután pedig hozzáálltak a rendszámlás munkájához. Az urikányi esendőrök is ezt a feladatot kapták s természetesen első dolguk volt, hogy elhagyott őrségüket felkeressék.

A kiesi esendőrlaktanya szomorú képet mutatott. Falait golyók járták át, a berendezési tárgyak hiányoztak, de még az ajtókat és ablakokat is leszedték, amíg távol voltak, a zsoldár urakat az oláh háború kitörése előtt megsüvegelő oláh atyafiak. Az otthonmaradt lakosság, mely a megszállás ideje alatt a legféltelenebbül garázdálkodott, az őrség laktanyáját sem kímélte meg s bár az elég hozzáférhető helyen volt, teljesen kifosztották.

A laktanya tolvajai közül a esendőrök már másnap elfogták Petreszk Péter és Petreszk Györgyné urikányi lakosokat, akiknek lakásán az ellopott kincstári felszerelési tárgyak egy részét elásva megtalálták. A tolvajok rövid idő múlva a dévai törvényszék elé kerültek. Itt Petreszk Péter azzal a naív mesével vélekezett, hogy ő tulajdonképpen azért ment fel az őrségre, hogy a esendőrök ott hagyott tárgyait a lopástól megmentsék. Arról azonban úgy ő, mint vádlottársra hallgatott, hogy az állítólag megőrzés végett elhozott ingóságokat a esendőrök kérésére sem akarták visszaadni s azok csak akkor kerültek elő, mikor udvarukat hatósági közegek felásták. Így történt meg az, hogy a bíróság a ravasz módon védekező vádlottakat büntőnek mondta ki és Petreszk Pétert 6 hónapi, Petreszk Györgynét pedig 3 hónapi börtönrre ítélte el. Vádlottak és közzvádló a kolozsvári ítélőtáblához fellebbeztek, ahol tegnap az ítéletet indokainál fogva helybenhagyták.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

HELYBEN:		VIDÉKEN (postán küldve)	
Egész évre	24.- K	Egész évre	30.- K
Félévre	12.- K	Félévre	15.- K
Negyedévre	6.- K	Negyedévre	7.50 K
Egy óra	2.- K	Egy óra	2.50 K

Tábori postán küldve egy óra 3 K

UJSÁG SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA.

HIREK.

— (A felmentések revíziója.) A honvédelmi miniszter ismeretes rendelete értelmében május 1-éig kell a felmentettek jelentkezésének megtörténnie, hogy azután az illetékes hatóságok a revízió munkájának előmunkálatait megkezdhessek. Érdekes, hogy a polgármesterhez eddig feltűnően kis számmal terjesztették be a felmentésekről szóló lajstromokat, pedig a rendelet intenciói szerint felette szigorú elbírálás alá veszik a hanyagságot s aki elmulasztja a jelentkezést, annak haladéktalanul be kell vonulnia csapattestéhez. Nagyobb üzemeknél, ahol egy-nél több felmentett van, a vállalat vezetője köteles benyújtani a felmentettek névjegyzékét és az üzemre vonatkozó adatokat, az egyéneknél felmentetteknek pedig személyesen kell jelentkezniük.

— (A veszprémmegyei főispán halála.) Veszprémből táviratozzák: *Hundkár* Dénes, Veszprémmegye főispánja tegnap délután 66 éves korában, hosszas betegség után meghalt.

— (Hus helyett — csont.) Nem sokkal ezelőtt a postahivatal szomszédságában újból megnyitott a hosszú ideig lecsukott hatósági mészárszék. A mészárszék ellen már a régebbi időben is sok volt a parász és ez nem szűnt meg azóta sem, mióta az ott folyó huselárusítás a városi tanács felügyelete alatt áll. Ugy

tudjuk, hogy a város szerzőlést kötött két kolozsvári mészárosossal és e szerint a szerződés szerint a mészárosmesterek, bizonyos hatósági támogatás ellenében, arra kötelezték magukat, hogy hétről hétre megállapított mennyiségű marha húst a maximális áron alul, sertéshúst pedig maximális áron bocsátanak a közönség rendelkezésére. A hatósági mészárszék bérleti ennek a kötelezettségüknek csak a maximális árat illetőleg tettek eleget. Maximális áron árulnak — csontot, mert az, amiről ott azt állítják, hogy hus, nem egyéb, mint egy jókora csontból álló nyomtaték, ráadásul egy kis husdarabbal. A maximális árakat így nem nehéz megtartani. A többi mészárosok, ezt ugyan nem dicséretükre mondjuk, mind maximális áron felül árulnak, de a közönség drága pénzéért legalább húst adnak.

— (Ami nem izgatás.) Balázsfalván a Barna Lászlóné korezmájában nagy társaság mulatozott a múlt év december havában. A leghangosabb közöttük Korbeán Miklós cipész-mester volt, akinek kedve az elfogyasztott ital arányában nánegyre magasabb fokra hágott s mikor már nem bírt magával, elkurjantotta magát: „A magyar megdöglene éhen Erdélyben — ordította —, ha az oláhok nem volnának.” Ezt a véleményét a berugott cipész-mesternek a jelenlevők közül csak kevesen osztották és ezek az emberek — mert Korbeán nyilatkozatában izgatást láttak fennforogni — feljelentették a gyulafehérvári ügyészséghez. Az ügyészség vádemelése alapján Korbeán a vádlottak padjára került. A gyulafehérvári törvényszék is úgy találta, hogy a vádlott kifejezése alkalmas volt arra, hogy a román nemzetiséget a magyar nemzetiség ellen izgassa és ezért 6 hónapi börtönrre ítélte el. Nem osztotta azonban a törvényszéknek ezt az álláspontját a kolozsvári ítélőtábla büntető felelősségi tanácsa, mert a szószátyár susztart a vád alól azon az alapon mentette fel, hogy a használt kifejezés nem meríti ki a nemzetiség elleni izgatás büntetlenség fogalmát.

— A legszebb, legdívatosabb **Tag-ju** formák érkeztek a Kolozsvári Központi Női Kalap Divatáruházba, Deák F.-u. 12. emelet.

— (A bonchidai Mathuzsálem.) Bonchidai tudósítónk írja: A napokban Bonchidán meghalt egy *Páncs* Toma nevű öreg ember, aki olyan sok éven át taposta a föld sarát, hogy a falubeli emberek százhusz esztendőnek tudták az aggastyánt. Páncs Toma ezelőtt vagy harminc évvel elfelejtette számolni a múlt esztendőket s így maga sem tudta, hogy hány éves. A falu öreg emberei, akik jóval tuljárnak a 80 esztendőn, beszélnek, hogy az ő gyermekéveikben Páncs Tomának már deres volt a haja. Az öreg kitűnő egészségben élt a legutóbbi esztendőig, amikor betegeskedni kezdett. Tekintettel arra, hogy az öreg Toma Ferenc császár idejében katonáskodott, nem valószínű, hogy a bonchidai Mathuzsálem százhuszadik esztendéjében költözött el az élők világából.

— **Férfi és női panama-kalap** tisztítását, vasalását vállalja a Kolozsvári Központi Női Kalap Divatáruház, Deák F.-u. 12., emelet.

— (Elveszett) f. hó 19-től 24-ig terjedő időben a ferencrendi, a főtéri, vagy a Minorita templomban egy kis fekete női kiegészítő, benne imakönyvvel, azonkívül még egy imakönyv. A megtaláló az Emkében, Magyar-utca 1. szám, illő jutalmát veszi.

— (Eladó) két lakosztályból álló 7 szobás modern házaszék a belváros egyik legszebb helyén. Értekezhetni Majális-utca 2.

— (Eljegyzés.) Dr. *Berger* Vilmos eljegyezte *Jakab* Juliska tanítónőt Désen. (Minden külön értesítés helyett.)

— Minden szombaton közül az **„Ujság” 2 koronás reklámbirdetéseket. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.**

— (Betörők a fegyverkereskedésben.) Tegnapra virradó éjjel Osvath Pál Bolyai utcai fegyverkereskedésében betörők jártak. Az eddig még ismeretlen tettesek, akik a helyszíni viszonyokkal valószínűleg tisztában voltak, az

üzletnek udvar felőli falát bontották ki és behatoltak be a helyiségbe, ahonnan a többiek között 8 darab *Froemer*-pisztolyt, 2 fegyvert, 25 forgópisztolyt, 50 doboz lövedényt s más löszárakat, összesen 1885 korona értékben loptak el. A rendőrség a tettesek kézrekerítéséért megígérte az intézkedéseket.

— (Elloptak 40 méter gépsziját.) Bék Hillar hidegszamosi lakos tegnap irásban feljelentést a kolozsvári rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a kolozsvári vasúti állomásról egy 40 méter hosszú gépsziját loptak el. Feljelentő 400 korona jutalmat helyezkilátásba annak a detektivnek, ki a tolvaj nyomára vezet. A kilátásba helyezett jutalom ellenére azonban kevés a remény arra, hogy a tettesek kézrekerüljenek, mert a tolvajok ellopott sziját már valószínűleg más városban értékesítették.

Irodalom és művészet.

* **Csárdáskirályné.** Vasárnap úgy délután, mint este az idei évad szenzációját, a „Csárdáskirályné”-t adják. A délutáni előadást is kivételesen esti rendezéssel tartják meg. Hétfőn este 7-edszer kerül színre a „Csárdáskirályné” s már ennek az előadásnak a jegyei is megválthatók.

* **Előkészületek.** A „Csárdáskirályné” sorozatos előadási módot nyújtanak s időt engednek a színház személyzetének arra, hogy serényen készüljön a legközelebbi eseményekre. A „Velencei kalmár” már szombat délután kerül színre; folynak a színpadi próbák már a „Vengerkák”-ból is. Az opera-együttes a „Bajazzók” felújítására készül, mely most új betanulással s új szereposztásban fog színrekerülni. Megkezdődtek már a „Milliomos Kati” c. új briliáns bécsi operettnak az előkészületei is. Sor kerül még ez évadban a „Hadifogoly” s a „Kőműves Kelemen” c. új magyar drámákra. A közelebbi hetekben lép fel továbbá Márkus Emilia is három estén és Svárdström Valborg öt estén.

A halál istennője. A legizgalmasabb s legbriliánsabb detektívtörténetnek egyike az, amelyet a Színkörben fognak bemutatni „A halál istennője” címen pénteken és szombaton.

Vadvirágok. Az amerikai filmtermelés egyik legfinomabb s legművészebb alkotása a „Vadvirágok” c. filmújdonosság, mely két leány meghatározó szerelmi történetét mutatja be. A „Vadvirágok” szombaton és vasárnap látható Kolozsváron.

Egy nap Póla hadikikötőjében. A megszokott haretéri aktuális filmek átlagából megszűnt kimagasló az a gyönyörű, nagyszabású filmalkotás, melynek „Egy nap Póla hadikikötőjében” a címe s mely szombaton és vasárnap látható nálunk. A hajógyártás nagyszerű műhelyét mutatja be ez a film s bemutatja a tengeralattjárók harcát, a legmodernebb páncéltornyokat stb., stb. Ezzel a filmmel együtt adják mind a két napon „A féltelmes üzenet” c. amerikai filmdramát.

Vasárnap: Henny Porten új szerepe. A Színkör-mozgó vasárnapi szenzációja: Henny Porten új szerepe a „Lehullt bilincsek” c. megrázó filmdramában.

FŐSZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: **GOPPOLT GYULA**
FELELŐS SZERKESZTŐ: **SZÁSZ ENDRE**
LAPTULAJDONOS: **GOMBOS FERENCZ LYCEUM-KÖNYVNYOMDA**
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATALI TELEFON: 204

NYILT-TÉR.

Kiss Gézáné szül. Szilágyi Berta folyó hó 26-án, életének 35 ik, házasságának 17-ik évében jobboldali szenderült. Temetése a temetői halottas kápolnából folyó hó 28-án délután 4 órakor lesz.